

Socialdepartementet
Eeva Seppälä

Ds Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem

Remissinstanser

- 1 AFA Försäkring
- 2 Almega
- 3 AMF Pension
- 4 Arbetsdomstolen
- 5 Arbetsförmedlingen
- 6 Arbetsgivaralliansen
- 7 Arbetsgivarförbundet för ideella organisationer (Idea)
- 8 Arbetsgivarföreningen KFO
- 9 Arbetsgivarverket
- 10 Arbetsmiljöverket
- 11 Arjeplogs kommun
- 12 Arvika kommun
- 13 Centrala studiestödsnämnden
- 14 Collectum
- 15 Datainspektionen
- 16 DHR
- 17 Diskrimineringsombudsmannen
- 18 Domstolsverket
- 19 Dorotea kommun

- 20 Ekonomistyrningsverket
- 21 Enköpings kommun
- 22 Eskilstuna kommun
- 23 Eslövs kommun
- 24 Faluns kommun
- 25 Finska Pensionärernas Riksförbund i Sverige
- 26 Folkhälsomyndigheten
- 27 Fora
- 28 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE)
- 29 Funktionsrätt Sverige
- 30 Företagarförbundet
- 31 Företagarna
- 32 Försäkringskassan
- 33 Förvaltningsrätten i Malmö
- 34 Förvaltningsrätten i Stockholm
- 35 Gotlands kommun
- 36 Göteborgs kommun
- 37 Halmstads kommun
- 38 Haparanda kommun
- 39 Huddinge kommun
- 40 Independent Living Institute (ILI)
- 41 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
- 42 Inspektionen för socialförsäkringen (ISF)
- 43 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)
- 44 Institutet för framtidsstudier
- 45 Justitiekanslern
- 46 Jämställdhetsmyndigheten
- 47 Jönköpings kommun
- 48 Kammarrätten i Stockholm
- 49 Karlstads kommun

- 50 Karolinska institutet
- 51 Kommunal
- 52 Konjunkturinstitutet
- 53 Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd (KLYS)
- 54 Konstnärsnämnden
- 55 KPA
- 56 Kumla kommun
- 57 Landsorganisationen (LO)
- 58 Landstinget i Dalarna län
- 59 Landstinget i Jämtlands län
- 60 Landstinget i Skåne län
- 61 Landstinget i Stockholms län
- 62 Landstinget i Västerbottens län
- 63 Landstinget i Västra Götalands län
- 64 Lantbrukarnas Riksförbund
- 65 Lessebo kommun
- 66 LO/TCO Rättsskydd
- 67 Ludvika kommun
- 68 Luleå kommun
- 69 Lunds universitet
- 70 Länsstyrelsen i Jönköpings län
- 71 Länsstyrelsen Skåne
- 72 Malmö kommun
- 73 Medlingsinstitutet
- 74 Mittuniversitetet
- 75 Motala kommun
- 76 Myndigheten för arbetsmiljökunskap (Mynak)
- 77 Myndigheten för delaktighet (MFD)
- 78 Myndigheten för tillväxtanalys
- 79 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

- 80 Myndigheten för vård-och omsorganalys
- 81 Nyköpings kommun
- 82 Offentliganställdas förhandlingråd
- 83 Oskarshamns kommun
- 84 Pensionsmyndigheten
- 85 Pensionärernas riksorganisation (PRO)
- 86 Privattjänstemannakartellen (PTK)
- 87 Regelrådet
- 88 Riksdagens ombudsmän, JO
- 89 Riksförbundet PensionärsGemenskap
- 90 Riksrevisionen
- 91 SACO Studentråd
- 92 Skatteverket
- 93 SKPF Pensionärerna
- 94 Smittskyddsläkarföreningen
- 95 Socialstyrelsen
- 96 SPF seniorerna
- 97 SPP
- 98 Statens tjänstepensionsverk (SPV)
- 99 Statistiska centralbyrån (SCB)
- 100 Statskontoret
- 101 Sundsvalls kommun
- 102 Svensk försäkring
- 103 Svensk Scenkonst
- 104 Svenska ILO kommittén
- 105 Svenskt Näringsliv
- 106 Sverigefinska Pensionärer (RSE)
- 107 Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO)
- 108 Sveriges förenade studentkårer
- 109 Sveriges Företagshälsor

- 110 Sveriges Kommuner och Landsting
- 111 Sveriges läkarförbund
- 112 Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU)
- 113 Tillväxtverket
- 114 Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)
- 115 Tjörns kommun
- 116 Umeå kommun
- 117 Umeå universitet
- 118 Verket för innovationssystem (Vinnova)
- 119 Vårdföretagarna Almega
- 120 Växjö kommun
- 121 Åre kommun
- 122 Älvsbyns kommun
- 123 Örnsköldsviks kommun
- 124 Östersunds kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast fredagen den 3 maj 2019 kl 15.00. Vi vill att ni endast skickar svaret i elektronisk form, både i wordformat och pdf-format. Remissvaren ska skickas till följande e-postadresser: s.registrator@regeringskansliet.se samt s.sf@regeringskansliet.se. Ange diarienummer S2019/00497/SF och remissinstansens namn i ämnesraden på e postmeddelandet.

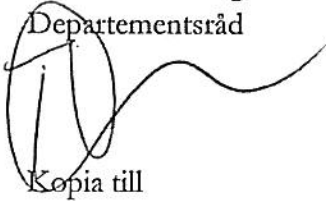
I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på promemorian.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svava på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Frågor under remisstiden besvaras i första hand av Eeva Seppälä, telefon 08-405 3419, eeva.seppala@regeringskansliet.se

Therese Karlberg
Departementsråd

Kopia till

Norstedts Juridik, kundservice, 106 47 Stockholm

Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem

Ds 2019:2

Regeringskansliet
Socialdepartementet

SOU och Ds kan köpas från Norstedts Juridiks kundservice.
Beställningsadress: Norstedts Juridik, Kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@nj.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Norstedts Juridik AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.
Svara på remiss – hur och varför
Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).
En kort handledning för dem som ska svara på remiss.
Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Omslag: Regeringskansliets standard
Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2019

ISBN 978-91-38-24904-8
ISSN 0284-6012

Förord

Den 12 december 2017 ingick Pensionsgruppens partier en överenskommelse i syfte att säkra långsiktigt höjda och trygga pensioner. Överenskommelsen innebar bland annat att ett antal pensionsrelaterade åldersgränser ska höjas. Den 18 februari 2018 beslutade socialminister Annika Strandhäll att inrätta en arbetsgrupp inom Socialdepartementet med uppdrag att ta fram förslag om höjda åldersgränser i enlighet med de principer som följer av Pensionsgruppens överenskommelse. Arbetsgruppens förslag redovisas i denna promemoria. Förslagen har tagits fram genom löpande avstämningar mellan arbetsgruppen och Pensionsgruppen.

Stockholm den 5 februari 2019

Therese Karlberg

Innehåll

Förord	1
1 Sammanfattning	11
2 Författningsförslag	17
2.1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	17
2.2 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	23
2.3 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	50
2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.....	75
2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.....	76
2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.....	77
2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.....	78
2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	79
2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	80
2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter	81
2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.....	82

2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken	83
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken	85
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	87
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	89
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare	91
2.17	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare	92
3	Bakgrund	95
3.1	Vi lever allt längre	95
3.1.1	Ökande livslängd	95
3.1.2	Antalet år med god hälsa ökar	96
3.1.3	Pensionsålder och arbetslivets längd	97
3.1.4	Demografiska utmaningar	109
3.2	Gällande regelverk m.m.	111
3.2.1	Pensionsreformen	111
3.2.2	Det allmänna ålderspensionssystemet	113
3.2.3	Intjänande	113
3.2.4	Inkomstpension	115
3.2.5	Premiepension	116
3.2.6	Garantipension	117
3.2.7	Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd	118
3.3	Övriga socialförsäkringar och arbetslöshetsförsäkringen	119
3.4	Åldersgränser i etableringslagen och lagen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	120
3.5	Anställningsskydd	121
3.6	Åldersgränser i studiestödssystemet	122

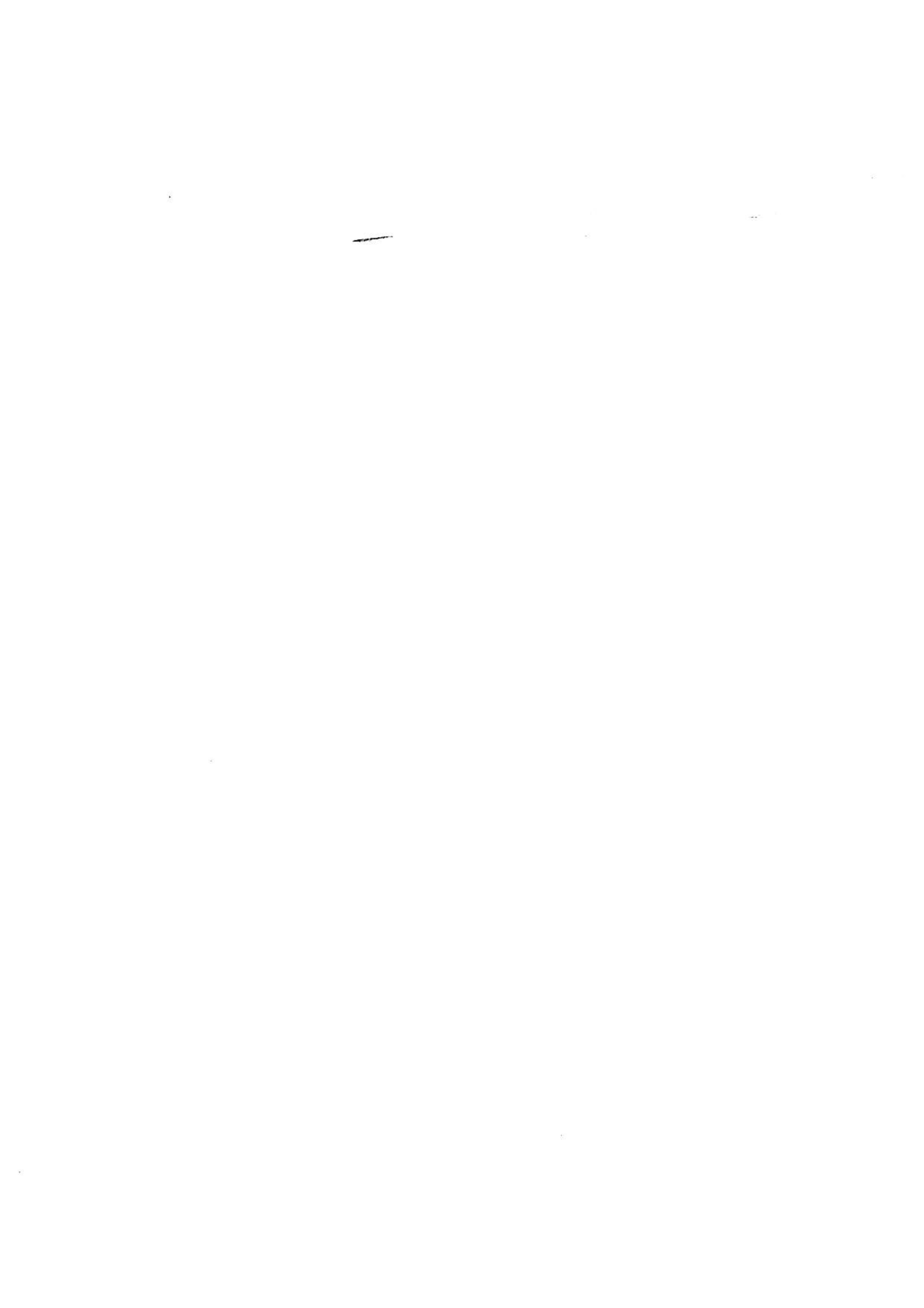
3.7	Pensionsrelaterade åldersgränser i skattesystemet	122
3.8	Åldersgränser för tjänstepensioner och andra kollektivavtalade ersättningar.....	124
3.9	Internationell utblick.....	127
3.9.1	Pensionsåldern i övriga EU.....	127
3.9.2	Undantag från åldershöjningar	128
3.9.3	Internationella åtaganden.....	128
4	Utgångspunkter för arbetsgruppens förslag.....	131
4.1	Utgångspunkter	131
4.2	Pensionsåldersutredningens förslag.....	132
4.3	Pensionsgruppens överenskommelse	134
4.4	Förlängt anställningsskydd	135
4.5	Uppdrag till Pensionsmyndigheten	136
5	Förslag och överväganden.....	139
5.1	Riktålder för pension.....	140
5.2	Höjda åldersgränser för inkomstgrundad ålderspension ...	151
5.2.1	Åldersgränsen när inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas höjs och knyts till riktåldern.....	151
5.2.2	Arvsvinsterna inom inkomstpensionssystemet ...	154
5.2.3	Omräkning av inkomstpension vid tidigt uttag ..	157
5.2.4	Inkomstindex och medel-PGI.....	159
5.2.5	Pensionsgrundande belopp för barnår och plikttjänstgöring	162
5.2.6	Förvärvsvillkoret för pensionsgrundande belopp.....	163
5.2.7	Anpassningar av reglerna för beräkning av balanstalet.....	164
5.3	Höjda åldersgränser för pensionssystemets grundskydd... ..	166
5.3.1	Åldersgränserna för garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd höjs och knyts till riktåldern.....	166

5.3.2	Tidigt eller uppskjutet uttag av pension	168
5.3.3	Försäkringstid för rätt till garantipension	169
5.4	Undantag för personer med ett långt arbetsliv.....	170
5.4.1	Förvärvsvillkor för rätt till garantipension från 65 år	170
5.4.2	Delningstal vid beräkning av garantipension med stöd av undantagsregeln	175
5.4.3	Påverkan på andra förmåner vid beviljandet av garantipension med stöd av undantagsregeln.....	175
5.5	Anpassning av åldersgränser i angränsande socialförsäkringssystem	177
5.5.1	Sjukförsäkring	177
5.5.2	Efterlevandepensioner	180
5.5.3	Särskilda förmåner vid funktionshinder	184
5.6	Arbetskadeliivränta	190
5.7	Anpassningar av åldersgränser i övriga system.....	191
5.7.1	Anställningsskydd.....	191
5.7.2	Arbetslöshetsförsäkringen	194
5.7.3	Insatser för nyanlända.....	195
5.7.4	Studiestöd	197
5.7.5	Kommunala servicetjänster för äldre	198
5.7.6	Riksdagspensioner	200
5.8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	201
5.8.1	Inledning.....	201
5.8.2	Socialförsäkringsbalken	202
5.8.3	Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.....	205
5.8.4	Lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring	206
5.8.5	Lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.....	207
5.8.6	Lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.....	208
5.8.7	Lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken.....	209
5.8.8	Lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare.....	210

5.8.9	Lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.....	211
6	Konsekvenser av förslagen.....	213
6.1	Ekonomiska konsekvenser för individen	213
6.1.1	Höjd lägsta ålder för uttag av inkomstpension från 61 till 62 år 2020.....	215
6.1.2	Höjd LAS-ålder från 67 till 68 år 2020.....	220
6.1.3	Effekter av återstående förändringar av åldersgränserna 2023 och 2026	223
6.2	Ekonomiska konsekvenser för offentlig sektor.....	227
6.2.1	Allmänt om beräkningarna av offentligfinansiella effekter	228
6.2.2	Effekter av förslagen som träder i kraft 2020	228
6.2.3	Effekter av förslagen som träder i kraft 2023 och 2026	234
6.2.4	Effekter på inkomstpensionssystemet	235
6.2.5	Konsekvenser för kommunerna	236
6.3	Konsekvenser för företagen	238
6.4	Konsekvenser för arbetsmarknadens parter.....	239
6.5	Konsekvenser för jämställdhet.....	240
6.6	Konsekvenser av riktåldern	245
6.6.1	Konsekvenser för pensionsnivåerna.....	245
6.6.2	Livslängden efter socioekonomisk bakgrund	248
6.7	Konsekvenser för offentlig verksamhet	250
6.7.1	Pensionsmyndigheten	250
6.7.2	Försäkringskassan	251
6.7.3	Diskrimineringsombudsmannen	251
6.7.4	Domstolarna	251
6.7.5	Övriga myndigheter	251
6.8	Arbetslöshetskassorna.....	252
6.9	Internationella åtaganden	252

7	Författningskommentar	255
7.1	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	255
7.2	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	259
7.3	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	275
7.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade	290
7.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade	290
7.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring	291
7.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring	291
7.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.....	292
7.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.....	292
7.10	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter	293
7.11	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter	294
7.12	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken	294
7.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken	295
7.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	296
7.15	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	297
7.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.....	297

7.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:584) om ansvar
för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare 298

1 Sammanfattning

Ärendet och dess beredning

I april 2013 lämnade Pensionsålderstutredningen sitt slutbetänkande *Åtgärder för ett längre arbetsliv* (SOU 2013:25) med förslag till höjda åldersgränser i det allmänna pensionssystemet och andra näraliggande allmänna försäkrings- och bidragssystem. Förslagen har remissbehandlats och en remissammanställning finns tillgänglig på Socialdepartementet (S2013/2830/SF).

Den 12 december 2017 ingick Pensionsgruppens partier en överenskommelse i syfte att säkra långsiktigt höjda och trygga pensioner (dnr S2017/07369/SF). Överenskommelsen innebar bland annat att ett antal pensionsrelaterade åldersgränser ska höjas och att en riktålder för pension ska införas i enlighet med det förslag som har lämnats av Pensionsåldersutredningen. Överenskommelsen omfattar inte förändringar av åldersgränserna i skattesystemet. Pensionsöverenskommelsen innehåller även ett villkor om att reformen ska vara statsfinansiellt neutral.

Den 18 februari 2018 beslutade socialminister Annika Strandhäll att inrätta en arbetsgrupp inom Socialdepartementet med uppdrag att ta fram underlag till en proposition om höjda åldersgränser i enlighet med de principer som följer av Pensionsgruppens överenskommelse. Arbetsgruppens förslag redovisas i denna promemoria. Förslagen har tagits fram genom löpande avstämningar mellan arbetsgruppen och Pensionsgruppen.

I många delar är förslagen likartade med de förslag som har lämnats av Pensionsåldersutredningen och som redan har remissbehandlats. Det har emellertid gått en relativt lång tid sedan utredningens förslag remitterades. Det kan inte heller uteslutas att remissinstansernas syn på förslagen har ändrats. Därför remitteras arbetsgruppens förslag nu som en helhet.

Livslängden ökar

Arbetsgruppen kan konstatera att vi i Sverige lever allt längre. Sedan det nuvarande pensionssystemet skapades under mitten av 90-talet har medellivslängden ökat med 2,8 år. Det är givetvis i grunden positivt men innebär att pensionerna blir lägre eftersom de ska räcka under en längre tid. För att upprätthålla pensionsnivåerna behöver därför arbetslivet förlängas i takt med den ökade medellivslängden. Ett längre arbetsliv behövs också för att säkerställa den generella välfärden. Arbetsgruppens bedömer att det finns en allmän uppfattning att den officiella pensionsåldern är 65 år. Detta styr våra beteenden och motverkar de ekonomiska drivkrafter som finns i pensionssystemet för ett längre arbetsliv.

Arbetsgruppens förslag i korthet

Arbetsgruppen föreslår att ett nytt åldersbegrepp införs i socialförsäkringsbalken. Det nya åldersbegreppet ska benämnas riktålder för pension och ska fungera som ett riktmärke för de individuella pensionsbesluten. Riktåldern ska räknas upp med hänsyn till medellivslängdens utveckling. Arbetsgruppen föreslår att riktåldern beräknas för första gången 2020 och tillämpas från och med 2026. Baserat på den senaste befolkningsprognosen från SCB beräknas riktåldern då bli 66,96 år vilket ska avrundas till 67 år. För att lagstiftarens avsikter ska vara tydliga och ge effekt föreslås att dagens åldersgränser i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem knyts till riktåldern.

Därutöver föreslår arbetsgruppen att åldersgränsen när inkomstgrundad ålderspension i form av inkomstpension och premiepension tidigast kan lämnas ska höjas i tre steg: År 2020 ska den höjas från 61 till 62 år, 2023 ska den höjas till 63 år. År 2026 ska den knytas till att vara tre år lägre än riktåldern för pension vilket innebär att åldersgränsen då bedöms bli 64 år.

Vidare föreslås att åldersgränsen när garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd tidigast kan lämnas ska höjas från 65 till 66 år 2023. År 2026 ska åldersgränsen knytas till riktåldern för pension vilket innebär att åldersgränsen då bedöms bli 67 år. En undantagsbestämmelse föreslås införas som ger fortsatt rätt till garantipension från 65 års ålder i de fall den enskilde uppfyller ett

särskilt förvärvsvillkor. Förvärvsvillkoret ska anses uppfyllt om den enskilde vid 65 års ålder under minst 44 år har haft pensionsgrundande inkomst som för vart och ett av åren har uppgått till lägst två inkomstbasbelopp.

De pensionsrelaterade åldersgränserna i socialförsäkringssystemet i övrigt och i arbetslöshetsförsäkringen, liksom åldersgränserna i etableringslagen, lagen om vissa kommunala befogenheter och i lagen om samhällsorientering för vissa nyanlända föreslås också anpassas till de höjda åldersgränserna i pensionsystemet. Bland annat bör åldersgränserna för sjukersättning och arbetslöshetsersättning höjas från 65 till 66 år 2023. År 2026 ska åldersgränserna knytas till riktåldern för pension vilket innebär att dessa då bedöms bli 67 år.

Arbetsmarknadsdepartementet har i promemorian *Förlängt anställningskydd till 69 år* (Ds 2018:28) föreslagit att arbetstagares rätt att kvarstanna i anställning (LAS-åldern) ska höjas från nuvarande 67 till 69 år. Åldersgränsen föreslås höjas i två steg: från 67 till 68 år 2020 och från 68 till 69 år 2023. Arbetsgruppen lämnar i denna promemoria förslag till anpassningar av åldersgränserna bland annat för arbetsskadelivränta med hänsyn till de föreslagna höjningarna av LAS-åldern.

Genomförande

I denna promemoria presenteras ett antal förslag som i enlighet med pensionsöverenskommelsen ska genomföras 2020. Promemorian innehåller även en analys av de förväntade konsekvenserna av dessa förslag. De förslag som ska genomföras 2020 återfinns i följande avsnitt:

- 5.1 Riktålder för pension,
 - 5.2.1 Åldersgränsen när inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas höjs och knyts till riktåldern,
 - 5.2.2 Arvsvinsterna inom inkomstpensionssystemet,
 - 5.5.1 Sjukförsäkring,
- 5.6 Arbetsskadelivränta, och
 - 5.7.5 Kommunala servicetjänster för äldre.

Dessutom innehåller promemorian ett flertal förslag som enligt pensionsöverenskommelsen ska genomföras 2023 och 2026.

Vissa konsekvenser av arbetsgruppens förslag

Det är flera olika åldersgränser och förmåner som berörs av Pensionsgruppens överenskommelse och arbetsgruppens förslag, främst i socialförsäkringsbalken men även i angränsande trygghetssystem. Överenskommelsen omfattar emellertid inte åldersgränserna i skattesystemet och arbetsgruppen lämnar därför inga förslag angående dessa. Åldersgränserna i skattesystemet kommer i stället att hanteras i ett separat lagstiftningsprojekt.

Vissa av arbetsgruppens förslag ska enligt överenskommelsen träda i kraft 2020. Merparten av förslagen ska dock träda i kraft senare. För dessa har arbetsgruppen valt att endast redovisa den ekonomiska inriktningen av förslagen. Det bedöms som mer lämpligt att mer detaljerade beräkningar läggs fram först i samband med att effekterna av eventuella förändringar i skattesystemet kan inkluderas.

För att säkra den generella välfärden och nivån på framtida pensioner behöver sysselsättningen öka. De förslag som föreslås träda i kraft 2020 beräknas leda till relativt små förändringar i antalet sysselsatta, BNP och antalet ålderspensionärer. Därigenom blir även den offentligfinansiella effekten av förslagen begränsad. Sparandet beräknas förbättras, i första hand i pensionssystemet där utgifterna för ålderspensioner minskar. Statens sparande begränsas i viss mån av att utgifterna för sjukpenning och arbetslöshetsersättning ökar något.

De förslag som föreslås träda ikraft 2023 och 2026 förväntas leda till att statens utgifter bli högre på kort till medellång sikt framför allt till följd av större utbetalningar av sjukersättning, sjukpenning, a-kassa och aktivitetsstöd.

Kommunernas behov av statsbidrag kommer att minska i takt med att kommunernas skatteintäkter väntas öka framför allt till följd av att individer arbetar längre, men även till följd av ökade utbetalningar från de ovan nämnda ersättningssystemen. Detta kommer att ge utrymme för att anpassa det generella statsbidraget vilket kan bidra till att göra reformen statsfinansiellt neutral.

Hur de förslag som ska genomföras 2023 och 2026 kommer att påverka sysselsättning, BNP och antalet ålderspensionärer beror även på följdändringar i skattesystemet. Effekten på t.ex. sysselsättningen har stor betydelse för de offentliga finanserna.

